

TIBETAN

Maximum Marks: 80

Time Allowed: Three Hours

(Candidates are allowed additional 15 minutes for only reading the paper.
They must NOT start writing during this time.)

Answer all questions.

The intended marks for questions or parts of questions are given in brackets [].

Question 1

[20]

Write a short composition in Tibetan in about 400 words on any one of the following topics.

གཤམ་གསལ་བཟོད་གཞི་གང་ཅུང་ཞིག་འདེམས་དཔོན་པ་དང་ཚུམ་དེ་ཚོག་༤༠༠་ཙམ་བྲིས་དགོས།

- མི་ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་མཐོང་བའི་སྐོར་བྲིས།
- རང་བྱུང་གཞོན་ཚེ་བྱུང་སྐབས་རང་གིས་མི་མང་ལ་རོགས་བྱས་པའི་ཉམས་ཚུངས་སྐོར་བྲིས།
- བྱེད་རང་གི་བཀའ་བྲིན་ཚེ་བའི་ཕ་མའི་སྐོར་བྲིས།
- དམག་གི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གཞོན་པ་ཚོས་མི་མང་ལ་སླུང་སྐྱོབས་གང་འདྲ་བྱེད་བྱས་པའི་སྐོར་བྲིས།

Question 2

[8]

Choose the correct option to translate from Tibetan to English.

གཤམ་གསལ་པོད་ཡིག་གི་བཟོད་པ་རྣམས་གང་གཞན་བཟླ་བ་ཏེ་དབྱིན་ཡིག་ནས་བྲིས་པའི་བཟོད་པ་
ནས་འདེམས་ཏེ་བྲིས།

- ང་ཚོའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྤངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སོ་ནམ་ཡིན།
 - Our main livelihood was gardening.
 - Our main livelihood was business.
 - Our main livelihood was agriculture.
 - Our main livelihood was teaching.

This Paper consists of 7 printed pages and one blank page.

- (ii) མི་ཚང་ཕྱུག་པོའི་སྤྱི་མ་དུ་མཚོན་གཤམས་རེ་ཡོད་ཅིང།
- (a) The rich households had no shrine in their homes.
- (b) The rich households always had a shrine in their homes.
- (c) The poor family had a shrine in their homes.
- (d) The poor family had no shrines in their homes.
- (iii) ཀམ་པ་ནི་བོད་ནང་སྐྱ་མའི་ཡང་སྤྱིད་དོས་ཇི་ཉེ་བྱེད་པའི་ཐོག་མ་ཡིན།
- (a) Karmapa was the first incarnation recognized in Tibet.
- (b) Karmapa was the third incarnation recognized in Tibet.
- (c) Karmapa was the first incarnation recognized in Bhutan.
- (d) Karmapa was the fourth incarnation recognized in Tibet.
- (iv) ང་འཕྱུལ་ཆས་ཀྱི་རིགས་ལ་དགའ་བོ་ཡོད།
- (a) I was always fascinated by the machines.
- (b) He was always fascinated to do the mechanical things.
- (c) She was always fascinated to do the mechanical things.
- (d) I was not fascinated to do the mechanical things.
- (v) དགོན་པ་གཉིས་པ་དེའི་མིང་ལ་ཨ་མདོ་བྱ་ཁུང་དགོན་ཟེར།
- (a) The second monastery was called Karma Shar Tsong Monastery.
- (b) The first monastery was called Amdo Jhakyung Monastery.
- (c) The third monastery was called Karma Shar Tsong Monastery.
- (d) The second monastery was called Amdo Jhakyung Monastery.
- (vi) སྤུ་དུ་ཚུང་ཚུང་དེས་སྐྱ་མ་མཚོང་བ་དང་སྐྱ་མའི་བང་དུ་ཚྱོད་འདོད་བྱེད་འདུག།
- (a) The little boy saw the Mother and wanted to sit on her lap.
- (b) The little boy saw the Lama and wanted to sit on his lap.
- (c) The little boy saw his father and wanted to sit on his lap.
- (d) The little boy saw his father and wanted to hug him.

- (v) He was fond of horses and rode them a great deal.
- (a) ཁོང་རྟ་ལ་དགའ་པོ་མེད་སྟབས་རྟ་མང་པོ་བཞོན་གྱི་རེད།
- (b) ཁོང་གཡག་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་སྟབས་གཡག་མང་པོ་བཞོན་གྱི་རེད།
- (c) ཁོང་རྟ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་སྟབས་རྟ་མང་པོ་བཞོན་གྱི་རེད།
- (d) ང་རྟ་དགའ་པོ་ཡོད་སྟབས་རྟ་མང་པོ་བཞོན་གྱི་ཡོད།
- (vi) Happiness springs from a peaceful mind.
- (a) བདེ་སྲིད་ནི་གཙོ་པོར་ཡིད་གྱི་བདེ་བ་ལས་བྱུང།
- (b) བདེ་སྲིད་ནི་གཙོ་པོར་རྒྱང་གྲགས་ཅན་ནས་བྱུང།
- (c) བདེ་སྲིད་ནི་གཙོ་པོར་སྟོབས་ཤུགས་ལས་བྱུང།
- (d) བདེ་སྲིད་ནི་གཙོ་པོ་སྤྲ་མ་ལས་བྱུང།
- (vii) The animals roamed around freely not afraid of humans.
- (a) རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སྤྲོད་པ་རེད།
- (b) གཡག་རྣམས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སྤྲོད་པ་རེད།
- (c) བ་རྣམས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སྤྲོད་པ་རེད།
- (d) ཤ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཇིགས་པ་མེད་པར་བག་ཐེབས་སྤྲོད་པ་རེད།
- (viii) He offered a box of sweets to us.
- (a) ཁོང་གི་ང་ཚོར་བག་ཐེབ་མང་པོ་སྤུལ་སོང།
- (b) ཁོང་གི་ང་ཚོར་མངར་ཆ་ལྗེར་མ་གཅིག་སྤུལ་སོང།
- (c) ཁོང་གི་ང་ཚོར་མར་ལྗེར་མ་གཅིག་སྤུལ་སོང།
- (d) ཁོང་གི་ང་ཚོར་རྩམ་པ་ལྗེར་མ་གཅིག་སྤུལ་སོང།

Question 5

Translate the following passage from English to Tibetan.

གཤམ་གསལ་ བཟོད་བྱ་འདི་བོད་ཡིག་ཐོག་ལ་ཡབ་རྒྱུར་དགོས།

The sacred(རྩ་ཆེ') lake of Lhamoi Latso at Chokhorgyal is about ninety miles southeast of Lhasa. The people of Tibet believe (ཡིད་ཆས') that visions of the future (མ་འོང་པ') can be seen in the waters of this lake. There are many such holy lakes in Tibet, but Lhamoi Latso is the most celebrated (རྟེན་གསལ་ཆེ་ཤོས') of them all. Sometimes the visions are said to appear (བསྟན་པ') in the form of letters, and sometimes as pictures of places and future events.

The regents spent several days in prayers (སྒྲོན་ལམ') and meditation, and then they saw the visions of three Tibetan letters Ah, Ka and Ma, followed by a picture of a monastery with roofs of jade green and gold and a house with turquoise tiles.

Question 6

Read the passage given below carefully and answer the questions that follow in Tibetan.

གཤམ་གྱི་བཟོད་པ་འདི་དག་གང་གསལ་བཟོགས་ཏེ་འོག་གི་དྲི་བ་ལག་གི་ལན་མ་ཚོར་བ་བྲིས།
བོད་དུ་རྒྱལ་བཟུལ་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་བཟོད་གོང་བོད་མི་ཚོ་བདེ་བསྐྱེད་གྱི་འཚོ་བ་རི་ལྟར་སྤོང་
ཚུལ་བཟོད་རྒྱ་ཡིན། བོད་ཐག་ཉེའི་བྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཡིན། ཤར་དང་བྱང་ལ་རྒྱ་ནག་
དང་སོག་པོ། ཤར་རྒྱུ་གི་མི་ཐན་བཅས་ཡོད། རྒྱ་གར་འབར་མ། བལ་ཡུལ། འབྲས་འབྲུག་
བཅས་བོད་གྱི་རྩེ་རྩེ་གསལ་སྤོང་། ལུ་ལོ་ལོ་གསལ་སྤོང་གི་མི་ཐན་དང་། ལམ་གྱི་མི་ཐན་ལྟར། ལྷ་ཅུ་སྤུ་
བཅས་ཀྱང་ཐག་ཉེ་ཡོད་པ་རེད། དུས་རབས་མང་པོའི་རིང་བྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོའི་ཁོངས་ནས་
མང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་དང་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
འདྲ་ཅག་གི་ཡི་གེ་འདི་ཡང་ལྷངས་རྒྱ་གར་ནས་བྱུང་བ་ལྟེ། ལྷང་པའི་ཚོས་བོད་དུ་མ་དར་རྒྱབས་
བོད་དུ་ཡི་གེ་མེད་པར་བརྟེན་ཚོས་རྣམས་བོད་མིས་ཤེས་རྟོགས་སྤོང་བའི་དོན་དུ་བོད་རྒྱ་གྱི་ཡི་གེ་ཞིག་
དམོས་པ་བྱུང་ལྟེ། རྒྱ་གར་གི་ཡི་གེ་དཔེ་རྒྱངས་ཏེ་བཟོས། རྒྱ་ནག་དང་། སོག་པོ་གཉིས་སུ་ཡང་ཚོས་
ཐོད་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་། ལྷ་རུས་པར་ཤ་དང་། ཤར་རྒྱུ་གི་མི་ཐན་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེ་བྱུང་རྟེ་
དུས་ད་རྣམས་ཡང་ཤ་དང་བོད་གྱི་ཚས་ཤོས་རྣམས་པ་འདྲ་བ་ཡང་ཡོད་འདུག། ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་
དུས་རབས་ཉེ་ལྷ་པའི་འགོ་རྩོད་དུ་ཅུ་སྤུ་དང་། དབྱིན་ཇིར་ཐོད་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་། བྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་
ཁབ་ཚོར་འབྲེལ་བ་དེ་རྣམས་བྱུང་ན་ཡང་། བོད་གྱི་མི་རིགས་ནི་མི་རིགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་
ཅིག་རེད། ང་ཚོའི་གཞུགས་དབྱིབས། རྟེན་ཡིག། ལྷགས་རྩོམ་བཅས་བྱིམ་མཚོས་སུ་དང་མི་འདྲ་བའི་
དད་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་རིགས་དང་། ལཱིས་ལྷགས་ཀྱང་ང་ཚོའི་ཉེ་རྩོད་གྱི་ལོ་ཤ་ཡའི་མི་རིགས་སུ་

དང་འབྲེལ་མེད་ཐ་དང་ཅིག་རེད།

- (i) བོད་ཀྱི་བྱིས་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་ཀྱི་མིང་གིས། [5]
- (ii) ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་དང་གང་གི་ཐོག་འབྲེལ་བ་ལྷུང་ཡོད། [5]
- (iii) རེད་ཅག་གི་ཡི་གེ་འདི་རྒྱ་གར་ནས་དཔེ་སྐད་ཉེ་བཅོས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ། [5]
- (iv) ང་ཚོའི་ཆས་གོས་བྱིས་མཚོས་སུ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། [5]